

Pripremla: Milena DELAK

PRIJELAZNO REIZBORNO RAZDOBLJE

Jedanaestog svibnja navršava se četverogodišnje razdoblje djelovanja našeg Sindikata. Prema odredbama Statuta to je reizborno razdoblje kada se očekuju kadrovske i koncepcijske promjene, kako na razini republičke organizacije tako i u podružnicama. Promjene, koje će uslijediti, ne bi smjele ugroziti daljnje djelovanje i dobar dosadašnji rad Sindikata. Stoga reizbor ne mora značiti cjelovitu izmjenu predsjednika i članova izvršnih odbora. Naime, članovima izvršnih odbora i predsjednicima podružnica, ukoliko su prema procjeni članstva dobro radili, može se produžiti mandat za još četiri godine što, ujedno, osigurava kontinuitet rada. Reizborne skupštine podružnica održavale su se tijekom mjeseca ožujka, a izvišća se očekuju do 15. travnja.

Uoči Dana sestrinstva 11. svibnja održat će se Prva reizborna skupština Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara. Uz redovan rad skupštine predviđa se kulturni program i svečano obilježavanje Dana sestrinstva.

Skupštini će prisustvovati svi dosadašnji i novoizabrani predsjednici podružnica kao i članovi njihovih izvršnih odbora, pred-

sjednici ogranaka HUMS-a kao i drugi dužnosnici HUMS-a te uzvanici i gosti. Odluke ove Skupštine bit će presudne za daljnji rad i djelovanje Sindikata.

■ SINDIKALNO UDRUŽIVANJE

Poznato je da su svi zaposleni u Hrvatskoj u prošlom državnom sistemu bili učlanjeni u jedan sindikat. Slobode sindikalnog udruživanja nije bilo. Već 1990. godine, bilo je jasno da će Hrvatska krenuti u novo društveno uređenje. Stoga su zaposleni građani vrlo brzo započeli tražiti svoj interes i zaštitu udruživanjem i osnivanjem samostalnih, nezavisnih, strukovnih i drugih sindikata, a Ustav Hrvatske, donešen 22. prosinca iste godine, potvrđuje pravo na slobodno udruživanje radi zaštite.

Prema programskoj orijentaciji svaki od sindikata posvetio se unutarnjoj organizaciji, no ubrzo se osjetila potreba zajedničkog nastupa u donošenju zakonskih propisa i drugih regulativa koja neposredno utječu na status zaposlenih.

Za kolektivno pregovaranje bilo je potrebno svrstati sindikate zajedničkih interesa pa se vrlo brzo pojavljuju sindikalne središnjice. Tako je nastao Savez

samostalnih sindikata Hrvatske - središnjica koja objedinjuje različite sindikate i koja je preuzela svu dotadašnju sindikalnu imovinu. Drugi sindikati osnovali su Konfederaciju samostalnih sindikata Hrvatske, a krajem 1990. godine osnovana je Hrvatska udruga sindikata. Većinsko članstvo ovih središnjica zaposleno je u gospodarstvu. Sindikati javnih djelatnika, koji nisu bili udruženi u ove središnjice, nastupali su u pregovaranju putem izabranih predstavnika.

U lipnju 1992. godine tri središnjice potpisali su Opći kolektivni ugovor za gospodarstvo, a u listopadu Sindikati javnih djelatnika i javnih poduzeća potpisali su Opći kolektivni ugovor za javne djelatnosti i javna poduzeća.

Kolektivni ugovori reguliraju zaštitu materijalnih i drugih prava koja nisu bila regulirana drugim zakonskim propisima. Tako su se, u nedostatku drugih regulativa, opći kolektivni ugovori produžavali nekoliko puta sve do 31. listopada 1994. godine kada je većina sindikata odbila potpisivanje njegovog produženja. U Aneksu za produženje Kolektivnog ugovora Vlada je željela ograničiti davanja za topli obrok na što sindikati nisu pristali. Sada se prava iz Općih kolektivnih u-

govora primjenjuju proizvoljno, djelomično i različito.

Dvadesetisedmi veljače 1993. nekoliko sindikata javnih djelatnosti potpisali su Povelju o osnivanju Matice hrvatskih sindikata javnih djelatnosti. Članove središnjice je i naš Sindikat. Prema Statutu Matica ima radna tijela kao što je Sabor Matice, Veliko vijeće i Malo vijeće. Malo vijeće čine svi predstavnici sindikata članica, a u Velikom vijeću, temeljem ukupnog broja članova, u radu sudjeluju i predstavnici našeg Sindikata: Milena Delak, Nevenka Goreta, Jelica Grozdanić i Stana Koščak.

Matica preko svojih predstavnika sudjeluje u svim pregovaranjima s Vladom a članicama pomaže u radu Sindikata. Prosvedne aktivnosti našeg Sindikata u lipnju i srpnju 1993. godine koordinirali su dužnosnici Matice.

Tijekom 1993. godine Vlada Republike Hrvatske, da bi zadovoljila obveze kolektivnog pregovaranja, osnovala je dva tijela i to Gospodarsko socijalno vijeće u čijem sastavu su predstavnici Vlade, predstavnici tri sindikalne središnjice, predstavnici Udruge poslodavaca, predstavnici Gospodarske komore te predstavnici Obrtničke komore i drugo tijelo Vijeće za socijalno part-

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara i medicinskih tehničara

nerstvo koje čine predstavnici Vlade i predstavnici dvije središnjice. Član ovog vijeća je i naš predstavnik.

Najznačajnija rasprava u oba vijeća bila je o ponuđenom tekstu Općeg nacionalnog ugovora. Nakon rasprava u oba vijeća dogovorena je radna skupina koja je trebala tekst doraditi. U tijeku rada ove grupe nisu se mogla uskladiti različita mišljenja o tome da li je Nacionalni ugovor regulativa potrebna do donošenja Zakona o radu ili će trajno regulirati odredbe između Zakona o radu i Kolektivnih ugovora. Tekst koji je izradila radna grupa sindikata nisu prihvatili.

Gospodarsko socijalno vijeće započelo je odvojene pregovore i u veljači 1995. tri sindikalne središnjice potpisale su Opći nacionalni ugovor za gospodarstvo. Aneks ugovora regulira materijalna prava zaposlenih koja su, u odnosu na Opći kolektivni ugovor, znatno smanjena.

U sektoru javnih djelatnosti Vlada je pokušala sve odnose riješiti zakonskim odredbama. Tako je Sabor 6. listopada prihvatio Zakon o plaćama službenika i namještenika u javnim djelatnostima, a na sjednici Vijeća za socijalno partnerstvo ponuđen je tekst Zakona o štrajku u javnim djelatnostima. Vijeće je donijelo odluku da se izradi tekst kolektivnog ugovora u kojem se prava, u odnosu na Opći kolektivni ugovor, ne bi smanjivala. Tekst je izrađen i očekuje se očitovanje Vlade.

■ ZAŠTO JOŠ NIJE DONEŠEN ZAKON O RADU?

Zakon o radu nalazi se u proceduri za donošenje već pune tri godine. Značajna regulativa u

radnom odnosu interesira sindikate. U javnoj raspravi prvi prijedlog je odbijen te je u 1994. godini izrađen novi prijedlog. U izradi ovog prijedloga sudjelovali su predstavnici Matice. 3. listopada 1994. godine na Saboru Zakon je prošao prvo čitanje.

Što nam donosi novi Zakon? U prijedlogu Zakona statusni radni odnos mijenja se u ugovorni odnos. Novost su posloprimaćka predstavništva koja imaju pravo suodlučivanja, ali su sindikalna prava znatno smanjena.

Skupština Sindikata znanosti - prilika za razgovor o aktualnim problemima

Na naš upit što je s Zakonom predstavnici Vlade izvijestili su nas da je pročišćeni tekst u izradi te da će prije prijedloga Saboru na usvajanje zahtijevati širu javnu raspravu. Članove Glavnog odbora našeg Sindikata uključit ćemo u raspravu.

■ NOVI SINDIKAT U PREGOVORIMA ZA ZDRAVSTVO

Potpisani Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i dalje je tema rasprave svih članova Sindikata, a godišnje skupštine kritički se odnose na svrstavanje

zdravstvenih djelatnika i djelatnika u zdravstvu. Iako se tijekom pregovaranja nastojalo izdvojiti nezdravstvene djelatnike i dalje se prigovor odnosi na njihovo svrstavanje. Članovi našeg Sindikata smatraju da su vozači u hitnoj medicinskoj pomoći previsoko svrstani. Vozači pak smatraju da su zapostavljeni u kolektivnom pregovaranju i degradirani u odnosu na zdravstvene djelatnike iste stručne spreme.

Netom smo primili tekst prosvjeda Nezavisnog sindikata

ljučen sindikat vozača, a nitko od potpisnika nije imao ovlaštenje da potpiše u ime vozača u djelatnosti zdravstva.

Sindikat vozača u svom prosvjedu zaključuje da se odredbe ovog Kolektivnog ugovora ne mogu odnositi na njihove članove, jer ga, u ime njih, nije nitko potpisao i na kraju zahtjeva:

a) nastavak pregovora i donošenje Aneksa ili novog Kolektivnog ugovora u izradi kojeg će ravnopravno sudjelovati predstavnici sindikata vozača,

b) suspenziju diskriminatornih odredbi glede nezdravstvenih djelatnika i privremeno svrstavanje VKV vozača u stanicama medicinske pomoći u III. vrsti u 20. platni razred s početnim pripadajućim koeficijentom 2,70 zajedno s zdravstvenim djelatnicima iste stručne spreme,

c) ako u roku od trideset dana ne uspiju pregovori Sindikat će podnijeti tužbu redovnim sudovima i koristiti ustavno pravo na štrajk.

Da li će na prosvjed 700 nezdravstvenih djelatnika Ministarstvo zdravstva udovoljiti prijetnim zahtjevima odgovorit će nastavak pregovora. Sindikati u zdravstvu ne mogu se složiti s njihovim zahtjevima.

profesionalnih vozača i instruktora u cestovnom prometu Hrvatske koji je upućen svim sindikatima u zdravstvu, Ministarstvu zdravstva, Ministarstvu rada i socijalne skrbi, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje.

U prosvjedu se tvrdi da je 700 članova u ogranaku Sindikata vozača u službi hitne medicinske pomoći u njihovom Sindikatu primjenom Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva dovedeno u znatno pogoršan položaj. Smatra se da je učinjen propust jer u pregovore nije uk-